

กฐินกับธรรม

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม เทศน์วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาพูดถึงเรื่องศาสนา ถ้าพูดถึงโดยทั่วไป เขาก็ดูความศักดิ์สิทธิ์ เรื่องกฐินเรื่อง
เดช เห็นไหม เรื่องความศักดิ์สิทธิ์ แล้วเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ มันมีมาตั้งแต่สมัยสงคราม
เราชาวพุทธ สงครามเห็นไหม ครูบาอาจารย์ เขาต้องทำสิ่งที่ว่ามันเป็นอะไรนะ เขาเรียก
คงกระพันนะ เพื่อประโยชน์กับประเทศชาติ

แล้วเวลาออกศึก เห็นไหม ฝึกเวลาเขาออกศึก ฝึกห้ามไปคู ฝึกห้ามเข้าไปใน
กองทัพ เป็นอภินิหารคนนะ แต่ทำไมเวลาของเรา เวลาพวกทหารจะออกรบ ทำไมให้พระ
พรมน้ำมนต์ เวลาพูดถึงธรรม เรื่องศาสนานะ พระพรมน้ำมนต์ เห็นไหม เวลากลับจาก
สงครามมา พระก็พรมน้ำมนต์อีก

แล้วเวลาพระสอนนะ ปาณาติปาตาฯ อย่างงั้น อย่างงั้น อย่างงั้น แล้วเขารบทัพจับ
ศึกกลับมา ทำไมพระไปพรมน้ำมนต์ให้ คือเหมือนกับเห็นดีเห็นงามด้วย แต่ความจริงมัน
ไม่ใช่ มันเหมือนคนมาถาม ทุกคนจะถามมากมาย ว่าอย่างนี้ ทำอย่างนี้ เป็นกรรมใหม่
เป็นกรรมใหม่ มันเป็นเรื่องสุคติวิสัยนะ เพราะในร่างกายเรา มันก็มีเชื้อโรค

ครูบาอาจารย์บางองค์ เห็นไหม ท่านก็ยังไม่ยอมรักษา ท่านบอกมันก็มีชีวิต แต่
สำหรับของเรา นี่มันเป็นเชื้อโรค ถ้าเรากำจัดเชื้อโรคแล้ว ร่างกายเราจะแข็งแรง แล้วเรา
จะไม่เจ็บไข้ได้ป่วย มันเกี่ยวเนื่องกันนะ อย่างสมอง อย่างร่างกายกับจิตใจ ถ้าไม่มีจิตใจ
นะ สมองนี่คิดไม่ได้หรอก

แต่ทางวิทยาศาสตร์บอกนะ คนนี่คิดด้วยสมอง ทุกอย่างจำด้วยสมอง สมองนี่มัน
เป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้ มันเป็นเรื่องที่จับต้องได้ แต่สมอง ถ้าไม่มีหัวใจ คิดไม่ได้หรอก เวลา

ภาวนาไป จิตสงบหมดเลยนะ จิตนิ่งหมดเลยนะ ทำไมความรู้สึกมันมี ความรู้สึกมันมี แล้วเวลาคอนนอนหลับ ทำไมสติมันไม่รู้สึกรู้ตัวละ คอนนอนหลับ

แต่นั่งสมาธิ สมาธิกับการนอนหลับมันต่างกัน ถ้าสมาธินะ เวลาสมาธิไป เรานั่งสมาธิไป สติจะรู้ตัวตลอดเวลา แล้วสมาธิ จากเริ่มขณิกะ อุปจาร เป็นสมาธิ ขึ้นของอุปจาร มันจะรู้นิमित มันจะเห็นต่างๆ มันก็เหมือนกับการนอนแล้วฝัน นอนแล้วฝันกับนั่งสมาธิต่างกัน

ถ้าคนไม่เคยภาวนา ตรงนี้แยกไม่ถูกหรอก อะไรผิดอะไรถูก แล้วพอมันอัปนาสมาธิ มันสักแต่ว่ารู้เลยละ แต่มันก็รู้ของมันอยู่เห็นไหม เวลาจิตกับกาย เพราะมันเข้ากับมหายาน มหายานบอกว่าเวลาอดจิตๆ เหมือนปอกกล้วย เปลือกกล้วยกับกล้วยไม่ใช่อันเดียวกัน กายกับจิต เวลาอดจิต มันจะถอดได้

ย้อนกลับมาที่ปาณาติปาตาฯ การฆ่าสัตว์เป็นปาจิตติย การฆ่าสัตว์เป็นบาป ศีล ๕ เขาห้ามแล้ว พระก็ห้ามหมด แต่เวลาเราออกศึก ออกสงคราม มันเท่ากับรักษาศาสนา อย่างเช่นกรณีของหลวงตา เห็นไหม เวลาพระเจ้าพูดกันนะว่า เราทำบุญกุศลใช้ไหมเรากี่สร้างบุญ บริจาคเงินเพื่อสร้างโบสถ์ สร้างวิหาร นี่เป็นบุญ แต่โบสถ์วิหารมันตั้งอยู่บนอะไร มันตั้งอยู่บนแผ่นดิน

เวลาหลวงตาท่านกู่ชาติ พระบอกว่าไม่ใช่กิจของสงฆ์! ไม่ใช่กิจของสงฆ์! ไม่ใช่กิจของสงฆ์! โบสถ์วิหารมันตั้งอยู่บนไหน มนุษย์อยู่บนอะไร มนุษย์อยู่บนแผ่นดิน นี่ก็เหมือนกัน สิ่งทีทหารออกรบ ทหารออกรบ ถ้าไม่มีชาติ ศาสนามันอยู่ตรงไหน

ถ้ามันออกทำศึกสงคราม มันก็เท่ากับปกป้องศาสนา ถ้าไม่มีอาณาจักร พุทธจักรมันตั้งอยู่บนอะไร แล้วออกไปปกป้องๆ ออกไปคู ออกไปปกป้อง ปกป้องศาสนา ทีนี้ปกป้องศาสนาเข้าศึก เห็นไหม สงครามชอบธรรม กับสงครามไม่ชอบธรรม การกระทำมันมีชอบ ไม่ชอบ มิฉลากับสัมมา ถ้าสงครามที่เป็นชอบธรรม อันนั้นถูกต้อง แต่สงครามที่ไม่ชอบธรรม ไปรุกรานเขา เป็นสงครามไม่ชอบธรรม

ฉะนั้น ไม่ชอบธรรมมันก็อยู่ที่หัวหน้าใช้ไหม เวลาเราสร้าง เราพูดกัน เวลาพระทำบุญได้บุญ ทำบุญต้องทำบุญๆ มันทำบุญของใคร ปฏิภาห ผู้ให้ให้ด้วยความ

บริสุทธิ์ ผู้รับต้องรับด้วยความบริสุทธิ์ ผู้รับรับด้วยความบริสุทธิ์ เห็นไหม เวลาสร้าง
สร้างโบสถ์ สร้างวิหาร สร้างสิ่งต่างๆ ก็แล้วแต่ ผลที่สุดนะ

หลวงตาพูดประจำเลย

“ถ้าไม่ได้ภาวนา ถึงที่สุดแล้วต้องไปภาวนา ถ้าไม่ภาวนา พันทูกซ์ไปไม่ได้ มันไม่มีที่สิ้นสุด”

บุญนี้อันละเอียด อยู่ที่การภาวนาอย่างเดียว แล้วการภาวนา ใครเป็นคนทำ เรา
เป็นคนทำทั้งนั้น ฉะนั้น ย้อนกลับไป เห็นไหม เวลาสงคราม เรื่องฤทธิเรื่องเดช

ในสมัยสงครามโลกนะ เวลาพวกสัมพันธมิตรมาทิ้งระเบิด เวลาทิ้งระเบิด ทำไม
พวกโบสถ์พวกวิหารไม่โดน เห็นไหม ฤทธิไอ้พวกนี้มันเรื่องธรรมดานะ คูโบสถ์วิหาร
เราสิ ทำไมยังมีเทพารักษ์รักษาละ ทำไมเทวดารักษาละ ไอ้พวกเทวดารักษาพวกนี้เพราะ
อะไร เพราะเขาก็ศรัทธาในศาสนา ในเมื่อเขาศรัทธาในศาสนา เขาปกป้องไง เรื่องอย่างนี้
มันมี

แต่ถ้าเวลาพระเจ้า เห็นไหม เวลาพระเจ้าประพฤติปฏิบัติ เรื่องนี้ในหัวใจ เห็น
ไหม เรื่องใจการแก้กิเลสมันสำคัญกว่า พอแก้กิเลสสำคัญกว่า อย่างหลวงปู่มั่น อย่างครู
บาอาจารย์ เห็นไหม ทำไมเทวดาอินทร์พรหมมาฟังเทศน์ละ มาฟังเทศน์ อริยสังฆ
ละเอียดกว่านั้นนะ แต่! แต่สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นมันมีสายบุญสายกรรม

พอสายบุญสายกรรม การกระทำ มันมีสิ่งนี้รองรับ ถ้าสิ่งนี้รองรับ ทำบุญกุศล สิ่ง
นี้ได้ เราได้ของเรา ได้คุณงามความดีของเรา แล้วนี่ไง กลิ่นของศีลหอมหวานลม คุณงาม
ความดีของเรามันหอมหวานลม ทำเพื่อคุณงามความดี เห็นไหม คนดีฝึ้มๆ สิ่งฝึ้ม สิ่ง
นั้นฝึ้มด้วย คุณงามความดีฝึ้มด้วย

เทวดาพวกนี้ เขาคุ้มครองได้ แต่การคุ้มครองของเทวดา เห็นไหม คนดี ไม่ใช่ว่า
คุ้มครองโดยวิทยาศาสตร์ ที่ว่า ต้องเคารพเทวดา ทุกอย่างเทวดา เวลาเทวดานี้ะ มันมี
เทวดานุสติ เวลาบำเพ็ญกรรม คิดถึงเทวดา คิดอะไรต่างๆ เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะดู
พระนั่นแหละ พระนั่นแหละ เวลาแต่งงานแล้ว เห็นไหม พระพุทธเจ้าเอามาบวช พอบวชก็
คิดถึงคู่ครองตลอดเวลา

ที่นี้พระพุทธเจ้าบอกว่า

“เธอคุณะ คูภรรยาไวันะ” แล้วก็พาไปคูเทวดา ไปคูเทวดาเห็นไหม

“เทวดาสวยไหม”

“โอย สวยกว่าใครตั้งเยอะเลย”

“อยากได้ไหม”

“อยากได้”

“อยากได้พุทโธสิ”

พุทโธๆ เห็นไหม พุทโธๆ จนเป็นพระอรหันต์เลย ไปเอาเทวดาไหม ไม่เอา นี้
ใจ เทวดานุสติ แม้แต่เอาเทวดาเป็นนิมิตใจ เป็นคำบริกรรม เห็นไหม เป็นคำบริกรรม ถึง
ที่สุดแล้ว มันละเอียดเข้ามา แล้วละเอียดเข้ามาจนจิตมันสงบได้ จิตสงบ สิ่งที่ยอริยสัง
อริยสังมันเหนือกว่า

คำว่าเหนือกว่า ศาสนาพุทธเหนือกว่านั้น แต่โลกเป็นอย่างนั้น สิ่งนี้มีอยู่ ตามวัด
วาอาราม เห็นไหม มีเทพารักษ์ ปั้นเป็นรูปต่างๆ ไว้เฝ้า ไว้ปกป้องดูแล อันนั้นเป็นเรื่อง
ของโลก แต่ถ้าเรื่องของธรรมนะ ถึงที่สุดทุกคนต้องดับขันธไปข้างหน้าเด็ดขาด

แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังต้องปรินิพพาน

“อานนท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่ง
ทั้งหลายต้องดับไปเป็นธรรมดา แม้แต่ตถาคตคตินี้ก็ต้องนิพพาน แม้แต่ตถาคตยังต้อง
จากสิ่งนั้นไป”

เราศึกษา เห็นศาสนา เห็นไหม สิ่งที่มีคุณสมบัติจากข้างนอก คุณสมบัติจากข้าง
นอกนะ สิ่งที่เราจับต้องได้ แล้วก็สิ่งที่เป็คุณสมบัติจากข้างใน สิ่งที่เป็นคุณสมบัติจาก
ข้างในคือเรื่องอริยสัง สิ่งนี้เป็นคุณสมบัติ เห็นไหม แล้วเรารื้อค้นหาให้เจอ ถ้าเรารื้อ
ค้นหาให้เจอนะ เราคนมีหลักมีเกณฑ์ คนมีหลักมีเกณฑ์นะ จิตใจเราถอนมรภักษา

เวลากลับมา เวลาพูดเป็นปรมาตมธรรม กลับมา ฝึกร่างกายเรา ต้องดูแลรักษาจิตใจของเรา ฝึกร่างกายสำคัญมาก ถ้าฝึกร่างกายเราเลี้ยงดี เลี้ยงด้วยพุทธโฆฯ เราเลี้ยงดี รักษาฝึกร่างกายเรา ฝึกร่างกายไม่เข้ามาอาศัย ฝึกร่างกายเราไม่แน่นอนหนามันคง ฝึกร่างกายมันจะมาอาศัยนะ

ดูฝึกร่างกาย ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันเข้ามาอาศัยในตัวเรา แล้วฝึกร่างกายเข้ามาอาศัย เราทุกข์ร้อนไหม แต่ถ้าฝึกร่างกายมันดีนะ ฝึกร่างกายไม่ได้เลย เราทุกข์โง่งง ของเรานะ ฝึกร่างกายมันดี ฝึกร่างกายจะเข้ามาดูกรณเราไม่ได้เลย สิ่งนี้มันพิสูจน์ได้ด้วยเรานะ ถ้าเราพิสูจน์ไม่ได้ ศาสนามันจะมันคงมาอย่างนี้ได้อย่างไร

ศาสนามันคงมา มันคงมาเพราะเวลาจะความจริง เห็นใหม่ จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ถ้าใจดวงหนึ่งไม่มีเลย เห็นใหม่ จะเอาอะไรไปใส่สู่ใจคนอื่น ใจคนอื่นมันก็เอาแต่ทุกข์ เห็นใหม่ เอาทุกข์ เอาแต่เปลือก ฤทธิเดชต่างๆ มันอกุญญาหก สิ่งที่เป็นอกุญญา มันเป็นเรื่องฤทธิเรื่องเดช

เรื่องฤทธิเกิดจากอะไร เกิดจากฉานสมาบัติ เกิดจากจิต จิตที่มันมีหลักมีเกณฑ์ จิตมีหลักมีเกณฑ์ในฉานสมาบัตินะ แล้วออกฤทธิออกเดชนั้นได้ แล้วมันอยู่ที่อำนาจวาสนาของแต่ละบุคคล อำนาจวาสนาบางคนทำได้ดี ดูพระอรหันต์สิ ระลึกอดีตชาติได้ แสนชาติ หมื่นชาติ พันชาติ ร้อยชาติ สิบล้านชาติ ไม่ระลึกเลย คือไม่สงสัยไม่ระลึกเลย สิ่งนี้ไม่ระลึกเลย เห็นใหม่ สุกขวิปัสสโก สิ่งต่างๆ เหล่านี้มันสิ้นกิเลสไป แต่ไม่สงสัยสิ่งใดทั้งสิ้น

แต่บางที ก่อนสิ้นกิเลส มันจะเข้าไปชำระล้างๆ แล้วแต่ว่าคนบ้านหลังใหญ่ คือคนมีความรู้ความเห็นมาก มันต้องชำระล้างได้มาก พอชำระล้างมาก วิธีการมันรู้มาก มันสำคัญเป็นประโยชน์ ประโยชน์กับใจดวงนั้นมาก แต่ชำระล้างบ้านเรากระทืบห้องหอ ทำกระทืบห้องหอให้เราสะอาด อยู่ร่มเย็นเป็นสุข เราพอแล้ว เห็นใหม่ จิตนิสัยของคนมันไม่เหมือนกัน

นี่ จิตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไป สิ่งที่จะเข้าไปแก่จิตนิสัยกับใจดวงนั้นก็เหมือนกัน วิธีการไม่เหมือนกัน มีครูบาอาจารย์ที่ท่านสิ้นกิเลสไปโดยสุกขวิปัสสโก สิ้นไปโดยความสะอาดปกติ เห็นใหม่ นี่ไง วิธีการหรือการกระทำ ที่จิตมันแก้ไข มันไม่ได้ประสบการณ์ไม่มาก

แต่ถ้าประสบการณ์มาก จิตก็กะนอง มันจะมีรอยแปดพันเก้า ปัญหา ร้อยแปด
 เลย เวลามันสงบแล้วมันพุ่งออกเลย มันสงบแล้วมันเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนั้น มันเป็น
 ตัวอย่างนั้น พอมันสงบขึ้นมาละ มันเหมือนเรา เราหาเงินหาทองมาใช้ พอมีเงินมีทอง
 เราภูมิใจเราไม่ได้ เราใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหมด แล้วก็หามา มันก็แปลกนะ หาได้ตลอดนะ
 แล้วก็ใช้จ่ายตลอดนะ มันก็อยู่แค่นั้น

แต่ถ้าเราหามาแล้ว หาเงินมาแล้วนะ เราไม่ใช้จ่าย เราเก็บหอมรอมริบ เงินมันจะ
 มากขึ้นๆ พอเงินมากขึ้น เงินนี้พอซื้อสิ่งของที่เป็นประโยชน์ได้ เห็นไหม พอจิตใจมันตั้ง
 มันคงขึ้น พอมันคงขึ้น มันออกรู้ มันออกรู้เราจะรู้เลยนะ มันไม่เหมือนกับเราใช้จ่าย
 เหมือนเราซื้อของ ซื้อของโดยดุษฎีๆ ทั่วไปมันก็มีอยู่ แต่ของที่มีคุณค่า มันต้องมีเงิน
 จำนวนมาก เงินจำนวนมาก

จิตถ้ามันมั่นคง จิตมีหลักมีเกณฑ์ จิตที่มันไปรู้ มันไปเห็นเข้า มันไม่เห็นแบบดุษฎี
 ดุษฎีๆ คุณติ คุณอย่างสมองคิดได้ ปัญญาคิดได้ วิทยาศาสตร์ เห็นไหม คุณติ คุณอย่างเครื่องวัด
 คลื่นหัวใจสิ ขนาดคลื่นหัวใจมันยังวัดได้เลยว่าคุณคลื่นหัวใจมันสม่ำเสมอไหม หัวใจเต้น
 แรงไหม หัวใจมีปัญหาไหม

วิทยาศาสตร์ยังจับได้เลย ดุษฎีๆ มันมีอยู่แล้ว มันพิสูจน์ได้อย่างนั้น แล้วเราก็รู้
 ระดับนั้น ศาสนามันจะมีประโยชน์อะไร แต่ถ้าจิตมันลึกกว่านั้นนะ มันลึกกว่านั้น มัน
 เห็นของมัน มันจับต้องของมันนะ “อารมณ์ความรู้สึกเป็นวัตถุอันหนึ่ง เป็นวัตถุที่จับต้อง
 ได้” เหมือนกับคอมพิวเตอร์คลื่นหัวใจที่มันจับได้เลย คลื่นหัวใจที่มันจับได้ เพราะมัน
 เป็นพลังงานของมัน

แต่เวลาสติปัญญาเราจับ คุณติ เวลาสติปัญญาของเรา สมาธิเรามันมีหลักมีเกณฑ์
 ขนาดไหน สามารถเข้าไปจับความรู้สึกเราได้ สามารถเข้าไปจับความคิดเราได้ สามารถ
 เข้าไปจับสิ่งที่เป็นจิตออกเป็นนามธรรม ออกมาวิเสสนาได้ ออกมาใคร่ครวญได้ เป็น
 อย่างนั้นจริงๆ

ถ้าคนภาวนาเป็น จะเป็นอย่างนั้นจริงๆ ถ้าคนภาวนาไม่เป็น มันจะเอาหลักเอา
 เกณฑ์มาจากไหน มันจะเอาอะไรไปจับ เอาสิ่งใดมาเป็นเครื่องพิสูจน์ ถ้ามันจับไม่ได้ มัน
 จะเอามาทำความเข้าใจได้อย่างไร

เหมือนกับคนที่มันลักของเราไป มันขโมยสิ่งของเราไป เราได้อยู่ เห็นไหม โดยการขำรู้ว่าไอ้คนนี่มันเอา แต่ไม่มีหลักฐาน นี่ก็เหมือนกัน เราศึกษาธรรมของพระพุทธเจ้า ฐูปไปหมด เกิดมาต้องตาย กายกับจิตไม่ใช่อันเดียวกัน กายไม่ใช่เรา พูดแต่ปากจ้อยๆ เละนะ

แล้วพอพูดอย่างนั้นปั๊บ แล้วกิริยามารยาท เห็นไหม รักษา กิริยามารยาทสิ่งนั้น เพราะว่าเป็นคนดี แต่ถ้าเป็นความจริงนะ ความจริงหมายถึงว่ามันซึ่งใจ อย่างที่สิ่งที่มีมันซึ่งใจมันสะท้อนใจ พอซึ่งใจ มันพูดออกมาจากหัวใจ ไม่ใช่พูดออกมา เรียบๆ ร้อยๆ ไอ้พูดอย่างนั้นมันพูดจากกิริยามารยาท มันเป็นพิธีกรรมเฉยๆ แต่ถ้ามันพูดออกมาจากใจนะ มันกินใจมาก เห็นไหม

ถ้ามันสะท้อนใจแล้วมันพุ่งเลย พุ่งเลย เพราะสิ่งนี้มันสะท้อนใจมาก ถ้ามันสะท้อนใจมาก นั่นเป็น ความจริงต้องเป็นอย่างนั้น ถ้าความจริงเป็นอย่างนั้น มันออกมาอย่างนั้น รสชาติมันจะมีออกมา ถ้าเราทำของเราได้ มันถึงว่ามีคุณค่านะ เทวดา อินทร์ พรหม ที่เขามาหา มาฟังธรรมๆ

มันฟังธรรมนะ มันมีสถานะเลย สถานะเขาไม่มีร่างกายบีบคั้น อย่างเช่น เขาไม่มีร่างกาย เขาไม่มีเหงื่อมีไคลนะ หลวงปู่เจี๊ยะพูดบ่อย เวลาท่านเตือนลูกศิษย์นะ “เฮ้ย สวรรค์ไม่มีตลาดนะมึง” หลวงปู่เจี๊ยะพูดคำนี้ประจำ เราได้ยินบ่อยมากเลย เฮ้ย สวรรค์ไม่มีตลาดนะ คือสวรรค์ไม่มีอาหารอย่างนี้ให้เราซื้อขายนะ สวรรค์ไม่มีตลาด ไอ้เราไม่มีตลาดนะ เวลาถึงที่ซื้อของในตลาดได้ เวลาหิวก็ไปซื้อ แต่สวรรค์ไม่มี สวรรค์ไม่มีตลาด

สวรรค์มันเป็นทิพย์ มันเป็นสมบัติส่วนตัว ของใครของมัน ขาดอย่างไรเป็นอย่างนั้น พอมันหมดจากแสง หมดจากสมบัติตัว นั่นคืออายุขัยหมด เริ่มเฉา เห็นไหม พอเริ่มเฉา หมดแล้ว อาหารไม่มีแล้ว อาหารไม่มีแล้ว คนไม่มีหากิน ก็ต้องตายเป็นธรรมดา สิ่งนี้มันเป็นไป

แต่นี้เพราะว่าเทวดา อินทร์ พรหม เขาไม่มีร่างกาย เขาไม่มีเหงื่อมีไคล เขาไม่ต้องมาทุกข์ร้อนเหมือนเรา แต่เรานี้มันมีร่างกาย เวลาเดือดร้อนขึ้นมา ก็มีเหงื่อมีไคล มีความทุกข์ มีความร้อนทั้งนั้น ไอ้มันบีบคั้น มันเตือนเราตลอดเวลาเนาะ ถ้ามันเตือนตลอดเวลา เห็นไหม โดยสติญาณของมนุษย์ เห็นไหม จับใช้ได้ป่วย ปวดขบก็ขยับมันก็หาย

แต่ถ้ามีสตินะ เป็นประโยชน์หมดเลย แล้วสิ่งนี้มีอยู่กับเรา ของมีอยู่กับเรา แต่โดยสัญชาตญาณ เราอยู่กับมันโดยคุ้นชิน เราถึงไม่เห็นประโยชน์กับมัน แต่เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม เคี้ยวอสุระๆ ไปเที่ยวป่าช้าๆ ป่าช้าก็ไปดูซากศพ ถ้าจิตไม่สงบก็ไม่เห็นอสุระ ถ้าจิตสงบเห็นไหม มองอสุระนั้น หลับตาลง ภาพนั้นติดตามา นั่นนะเห็นอสุระ ถ้าไปดูด้วยสายตา แล้วหลับตาลง มันไม่เห็น ต้องทำจิตให้สงบมากกว่านั้น

หลับตาลง อสุระมันเกิดที่จิตเห็น อสุระไม่ใช่ซากศพ เราไปติดกันว่าอสุระเป็นซากศพ เป็นซากศพ อสุระคือจิตเห็น เห็นเป็นภาพจากจิต นั่นถึงว่าเป็นอสุระ เพราะเห็นอย่างนั้นปั๊บ แล้วมันสะท้อนหัวใจ

เช่น เราเจ็บไข้ได้ป่วย กับคนไม่เจ็บต่างกันไหม เราไม่เจ็บไข้ได้ป่วย เราปกติ เราก็ปกติ แต่เราเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา มันสะท้อนเราแล้ว เพราะมันบีบคั้นเราแล้ว จิตไปเห็นอสุระ อสุระนั่นคือธรรม ถ้าจิตไม่สงบ จิตไม่มีหลักเกณฑ์จะเห็นอสุระนั้นไม่ได้ จิตมันสงบขึ้นมา ไปเห็นอสุระนั้น อสุระนั่นคือสังขารธรรม สังขารธรรมเพราะอะไร สังขารธรรมเพราะจิตมันสงบ จิตมันสงบ มันเป็นธรรมขึ้นมา

ถ้าจิตไม่สงบมันเคลื่อนไหว คุณิต คุอย่างวิทญุ อย่างทีวี เห็นไหม คุคลิ่นวิทญุสิ มันเข้ามาๆ มันรับคลื่นมา เห็นไหม ออกไปเป็นเสียง ทีวีก็เหมือนกัน คลื่นเป็นเสียง ความรู้สึกของจิตที่มันไม่สงบมันหมุนไปเหมือนคลื่นทีวี เหมือนคลื่นวิทญุ มันเป็นเรื่องที่รับรู้ไง มันเป็นการรับรู้กันเฉยๆ จิตที่ปกติเป็นอย่างนั้น พอจิตมันหยุด คลื่นวิทญุที่เป็นเสียงเห็นไหม

วิทญุเขาสื่อความหมายต่อกัน โดยธรรมชาติมันก็หมุนอยู่ธรรมชาติของมัน พอมันหยุดขึ้นมา มันไม่ใช่สื่อความหมาย มันทวนกระแสกลับ เพราะจิตมันเห็นเป็นอสุระเห็นอสุระเพราะอะไร เห็นอสุระว่าสิ่งนั้นมันเป็นความจริงอยู่แล้ว แต่จิตของเรามันหมุนไป เห็นไหม หมุนไป เป็นเรื่องธรรมดา พอซากศพเป็นอย่างนี้ มันก็ต้องเนาเป็นธรรมดา วิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้

เพราะธรรมดาสีงนั้น มันถึงเวลาแล้วมันก็ต้องย่อยสลาย มันด้วยจุลินทรีย์ต่างๆ มันก็กัดกร่อน มันก็เป็นไป เห็นไหม คุกิเลสมันหาทางออกสิ กิเลสมันหาทางออกโดยที่ว่ามันไม่เห็นคุณค่าของธรรมใจ ถ้าเห็นคุณค่าของธรรม เห็นไหม อันนั้นมันเป็นความ

จริงโดยวิทยาศาสตร์ แต่มันต้องใช้กาลเวลา มันต้องใช้เวลาย่อยสลาย แต่ถ้าจิตมันสงบ มันเป็นปัจจุบัน

คนที่ปัจจุบันนะ เหมือนของอยู่ในมือ แล้วมันหายไปเหมือนเล่นกล เหมือนเล่นกลนะ แต่นี่เป็นความจริงนะ เป็นความจริงที่เราเห็นเอง มันสะท้อนหัวใจของเราเอง พอสะท้อนหัวใจ นี่ไง ที่ว่ากรรมเกิดๆ กรรมมันเกิดสภาวะแบบนั้น แล้วกรรมเพราะอะไร เพราะจิตมันหยุด จิตมันนิ่ง มันไม่ไหลไปแบบคลื่น จิตมันนิ่ง มันไม่ไหลไปแบบคลื่น ถ้ามันไหลไปแบบคลื่น มันก็เป็นสมมุติไป นี่ไง อนิจจังไง

พอเป็นอนิจจัง เห็นใหม่ สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นอนัตตา มันเป็นโดยตัวมันเอง แต่ไม่มีเจ้าของรับรู้ แต่พอจิตเราสงบ เราเป็นเจ้าของ นี่ไง กรรมเกิดๆ กรรมนี้เป็นส่วนบุคคลใจ ส่วนบุคคลเพราะเป็นใจของเรา ใจของเราเป็นผู้รู้ ใจของเราเป็นผู้เห็น ใจเราทุกข์เราก็ทุกข์ ใจเราหยุดเราก็หยุด ใจของเราเป็นผู้เป็นทุกข์เป็นร้อน

เวลามันสงบเข้ามา มันเห็นของมัน มันก็ถอน ถอนรากถอนโคน ถอนรากถอนโคนคืออะไร ถอนรากถอนโคนคืออุปาทานที่มันปักเสียบอยู่ในใจใจ อวิชามันเป็นอนุสัย อนุสัยมันนอนเนื่องมากับใจ ความคิดของเราทั้งหมดมันมีอนุสัย มีกิเลสบวกมาตลอด

เวลาเราไปศึกษาธรรมะ ฟังธรรมอยู่นี่ ถ้าจิตมันตั้งมั่น จิตมันดี อนุสัยมันไม่มาด้วย มันเป็นธรรม จิตมันฟังธรรมแล้วขนลุกขนพองนะ แต่ถ้าอนุสัยมาด้วยนะ เสียงอยู่ข้างนอก ใจตัวตนเรา อีโก้ มันไม่รับรู้ เห็นใหม่ มันไม่เข้ากัน เห็นใหม่

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตไม่สงบ จิตไม่ตั้งมั่น ไปดูซากศพ โอ๊ย ซากศพนี่นะ มันเป็นซากศพของคนตาย เห็นใหม่ มันเป็นซากศพของคนตาย แต่ถ้าจิตมันสงบนะ มันเห็นจากจิตของเรา พอจิตเรามันเห็นนะ ซากศพมันอยู่ข้างนอก ภาพอสุภะมันอยู่กับเรา นี่ กรรมมันเกิดอย่างนี้ อสุภะมันเกิดอย่างนี้

ถ้าเกิดอย่างนี้ขึ้นมา มันสะท้อนใหม่ มันถอนใหม่ มันถอนหัวใจเรานะ ฤทธิ์เดชจากข้างนอกนะ อภิญญาแก้กิเลสไม่ได้ สัจธรรมนะ อริยสัจ มันแก้กิเลสได้ ทุกข์ เหตุให้

เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ วิธีการดับทุกข์มันต้องถูกต้อง ถ้าวิธีการดับทุกข์ไม่ถูกต้อง เห็นไหม เหมือนกับเราไปดูหนังสารคดี ารู้ไปหมด แต่เราไม่ได้สร้างหนังสารคดี

ในการประพฤติปฏิบัติของแต่ละบุคคลนะ เราจะเป็นผู้ถ่ายทำ เราเป็นผู้กำหนดเลย กำหนด สติ เห็นไหม เป็นผู้กำหนด เป็นผู้ถ่ายทำ หนังสารคดีนั้นเราเป็นคนถ่ายทำเอง แล้วเรา พอถ่ายทำเสร็จแล้ว เราไปดูภาพ เห็นไหม ภาพถ่ายทำนั้นมันสวยงามขนาดไหน ภาพถ่ายทำนั้นเป็นผลจากการที่เราถ่ายทำนะ

แต่ถ้าเราไปดูหนังสารคดี เราไปดูคนอื่นเขาถ่ายทำ เห็นไหม ธรรมะของพระพุทธเจ้าเหมือนหนังสารคดี ู้ไปหมด เขามาฉายให้ดู เขามาแสดงให้ดู ู้ไปหมดเลย แต่เราไม่รู้ว่าถ่ายทำที่ไหน ถ่ายทำอย่างไร มันเลยแก้กิเลสของเราไม่ได้

แต่ถ้าเราถ่ายทำเอง เรารู้เอง เห็นไหม เรานั่งสมาธิ เราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา มันทุกข์ยากขนาดไหน แล้วมันสำเร็จเป็นผลประโยชน์กับเราขึ้นมา ได้ประโยชน์ขึ้นมา นี่โง่ฉลาด วาสนาของเราเนะ เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา

แล้วพุทธศาสนา เราก็คูสิ คูสิสังคม ใสสังคมนะมันประเพณีวัฒนธรรม บนตู่พระไตรปิฎกนะ พระไตรปิฎกนั้นก็ป็นกิริยาธรรมที่พระพุทธเจ้าวางไว้ ขณะที่สมัยโบราณ ตั้งแต่เกิดสงคราม เขาทำศึกสงครามกัน ดำรานี้ โคนเผาไฟทั้งหมด เพิ่งมารวมได้เมื่อสมัย ร.๕ นี้เอง

พอสมัย ร.๕ ขึ้นมา หนังสือพระไตรปิฎกนี้มาจากสมัยพุทธกาลหรือ สองพันกว่าปีหรือ มันขาดช่วงไปก็รอบแล้วละ แล้วเรารื้อค้นกันขึ้นมา แต่ถ้าขณะที่ปัจจุบัน เห็นไหม ถ้าจิตเราเป็น เห็นไหม นี่โง่ ธรรมะส่วนบุคคล ธรรมะของเรา ธรรมมันเกิด ๆ จิตมันตั้งมั่น จิตมันมีหลักมีเกณฑ์อย่างนี้ แล้วมันจะเป็นหลักเป็นเกณฑ์อย่างนี้ มันต้องมีเหตุมีผล มีเหตุมีผล มีการกระทำมา จิตมีการกระทำมา มันทำของมันมา

ถ้าทำของมันมา เห็นไหม กุสลา ัมมา อกุสลา ัมมา ถ้าทำความดีมา ทำดี ดีของใคร ดีของสมณะนะ ในปัจจุบันนี้ เวลาประพฤติปฏิบัติกัน ด้วยปัญญาชน ด้วยความเห็นของเรา วิปัสสนา ต้องใช้ปัญญาสายตรง ปัญญาไปเลย ปัญญาดี อนุสัยมันมาด้วย อนุสัย

มันนอนเนื่องมากับจิตตลอดเวลา ใช้ปัญญาขนาดไหน มันก็ปัญญาของกิเลสทั้งหมด ปัญญาของปุถุชนเรานี้ กิเลสใช้ทั้งหมดเลย ปัญญาของกิเลสไม่ใช่ปัญญาของธรรม

ครูบาอาจารย์ท่านถึงบอกต้องทำจิตใจให้สงบขึ้นมาก่อน พอจิตสงบขึ้นมา นั่นนะ อนุสัย อนุสัยมันต้องนอนเนื่อง ที่มันนอนเนื่องมากับใจ ใช่ไหม มันต้องหยุด มันต้องผ่อนคลายลง ถ้ามันไม่ผ่อนคลายลง จิตสงบไม่ได้ จิตสงบคือตัวคนเรา อวิชชาที่มันสงบตัวลงชั่วคราว แล้วเราออกวิปัสสนา การวิปัสสนาไปแล้ว ก็ใช้ปัญญาไป ปัญญาที่ใช้ ออกมาบ่อยครั้งเข้า

พอสมณะ คือสมาธิมันเสื่อมลง อนุสัยมันออกมาด้วย ออกมาด้วยเห็นใหม่ มันก็เป็นสัญญา พอสัญญาต้องกลับมาทำความสงบอีก กลับมาทำความสงบอีก ความสงบถึงสำคัญตรงนี้ไง

“ความสงบแก่กิเลสไม่ได้ แต่ถ้าไม่มีความสงบ ปัญญาเกิดไม่ได้”

ปัญญาที่เกิดจากสัญชาตญาณ มันเป็นปัญญาของกิเลสทั้งหมด ที่นี้ปัญญาของกิเลสทั้งหมดนะ พอเราเข้าใจ เห็นใหม่ คุณติ สิ่งที่เกิดขึ้นมา ที่เราเห็น เป็นสิ่งมหัศจรรย์ เราก็ว่าสิ่งนั้นมันเป็นมหัศจรรย์จนเหลือล้นนะ มันเป็นบุญเป็นกรรมนะ มันเป็นวาระนั้น มันเป็นบุญเป็นกรรม คุณติพระโมคคัลลานะ เห็นใหม่ กฤษณ์ขนาดไหน พระโมคคัลลานะ มีฤทธิ์มาก โจรมาทูปนี้เหาะหนีๆ ตลอด

แล้วเวลาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ ตอนมาอยู่กับพราหมณ์ ตอนที่ข้ายากหมากแพง

“ข้าพเจ้าขอเอาพระ จะไปบิณฑบาตที่ทวีปอื่น”

“พระพุทธเจ้าบอกจะไปอย่างไร เพราะพระพวกนี้เหาะไม่ได้”

“ข้าพเจ้าจะจับมือต่อๆ กันไป”

มีฤทธิ์ขนาดว่าจะให้พระจับมือต่อกันแล้วจับตัวเองเหาะพาไปบิณฑบาตทวีปอื่นได้เลย พระพุทธเจ้าไม่อนุญาต

“ไม่อย่างนั้นจะพลิกງวันคืนขึ้นมา”

จะบอกว่ามีกฤษณ์ขนาดนั้น กฤษณ์มีมากมาย แต่ถึงคราวกรรม เห็นไหม เหาะหนีถึง ๒ หน หนที่ ๓ พอกกรรมมันถึงวาระ ปล่อยให้เขาทุบจนแหลก จนแหลกเสร็จแล้วนะ ใช้กฤษณ์เนรมิตร่างขึ้นมาให้เป็นปกติ ไปลาพระพุทธเจ้า ลาพระพุทธเจ้าเสร็จแล้วกลับมา คายกฤษณ์ออก แหลกเหมือนอย่างเดิม

เวลาวาระของกรรม คนเราจะมีกฤษณ์มีเศษขนาดไหน มันมีอายุขัย สิ่งนั้นมีอายุขัย คนเรามันต้อง ถึงเวลาแล้วมันต้องตายเป็นธรรมดา แต่ในปัจจุบันนี่จะเป็นประโยชน์ไหม ถ้าปัจจุบันจะเป็นประโยชน์ อย่างพระกัศสะปะ เห็นไหม พระกัศสะปะนี่อายุ ๘๐ เท่ากับ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย

บวชเมื่อแก่ แต่บวชเมื่อแก่แล้ว ยิ่งภาวนามาก เอาจริงเอาจังมาก ถือธุดงค์วัตร ตลอดเวลา จนเป็นพระอรหันต์แล้วนะ พระอรหันต์ถือนธุดงค์ เห็นไหม ใช้ผ้าบังสุกุล เก็บเอาตามที่เขาทิ้ง ปักชุนถึงเจ็ดชั้น เจ็ดชั้น คนอายุ ๘๐ มันก็หนักใช้ไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถามเลย

“กัศสะปะ เธอทำไปทำไม เพราะอะไร”

เพราะพระกัศสะปะก็เป็นพระอรหันต์แล้วนะ

“ข้าพเจ้าจะทำไว้เพื่อเป็นอนุชนรุ่นหลัง ได้มีคติ มีแบบอย่าง”

เพื่ออนุชนรุ่นหลัง ไม่ใช่ตัวของพระกัศสะปะเอง เห็นไหม ทำเพื่ออนุชนรุ่นหลัง พระอรหันต์ทั้งนั้นนะ สิ่งที่ทำ ทำเพื่ออนุชนรุ่นหลัง ได้เป็นคติ ได้เป็นแบบอย่าง มันทำเพื่อเป็นตัวอย่าง เห็นไหม

ครูบาอาจารย์ของเรา เวลาจะชำระกิเลสขึ้นมา มันมีเหตุมีผล มีการกระทำของเรา ขึ้นมา ทำเพื่อใจของเรา ศาสนามันมีเหตุมีผล แล้วมีหลักมีเกณฑ์มาก ที่นี้พอมีหลักมีเกณฑ์อย่างนี้ใช้ไหม สิ่งต่างๆ เห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์ จะบอกว่ากฤษณ์เดชโดยพระองค์นั้นก็มิ กฤษณ์เดชโดยที่ว่าสิ่งที่เทวดาอินทร์พรหม ที่มาช่วยดูแลรักษาปกป้องก็มี กฤษณ์เดชมันมีตั้งหลายชั้น

แต่ฤทธิ์เดชอย่างนั้น เห็นไหม ดูพระอาทิตย์สี พระอาทิตย์หยุด พระอาทิตย์ขึ้นตก เป็นธรรมดาหนึ่ง พระอาทิตย์ตกสว่างกลางวันกลางคืนหนึ่ง พระอาทิตย์บังโดยเมฆหนึ่ง พระอาทิตย์โดยฤทธิ์ของเทวดาหนึ่ง บังโดยฤทธิ์เทวดาได้ ในพระไตรปิฎกมีมาก

สามเณรของพระสารีบุตร เห็นไหม บิณฑบาตไปกับพระสารีบุตร แต่ขณะที่ บิณฑบาตไป จิตมันหมუნเพราะปัญญามันมี เห็นไหม เห็นเขาชักน้ำเข้านา เห็นพวกนาย ช่างคันศรเขาตัดคันศรให้ตรง ความคิดมันเกิดนะ ปัญญามันเกิดเลย ถามพระสารีบุตร “น้ำมันมีชีวิตไหม” “น้ำไม่มีชีวิต”

“น้ำไม่มีชีวิต เขายังรดน้ำเข้านา ทดเข้ามา สิ่งที่ไม่มีชีวิต คนที่มีปัญญา เอามันมา ใช้สอยเป็นประโยชน์ได้ แล้วสิ่งที่มีชีวิตในหัวใจเรามันเป็นประโยชน์ไหม”

เห็นอย่างนั้นปี่ มันกระทบเข้ามาในหัวใจนะ บอกพระสารีบุตร เพราะถือบาตร พระสารีบุตรไปบิณฑบาตใช้ไหม ให้บาตรพระสารีบุตรไป ขอกลับก่อน กลับมาก็มาใช้ ปัญญาทบทวน ทบทวนสิ่งที่เห็น เพราะมันกระทบแล้ว จิตมันหมუნ ปัญญาหมუნแล้ว หมุนก็กลับ กลับมาในกุฏิ มานั่งภาวนา

พระสารีบุตรไปบิณฑบาตนะ บิณฑบาตกลับมาแล้ว จะเอาอาหารมาฝากสามเณร ด้วย มาฝากลูกศิษย์ด้วย พระพุทธเจ้ารู้ว่าสามเณรปัญญากำลังหมუნอยู่ ถ้าพระสารีบุตรเข้าไป ปัญญา มันจะหยุด เพราะออกมาข้างนอก พระพุทธเจ้าจะไปบอกว่า สารีบุตรเธอ อย่าเข้าไปก็ไม่พูด เพราะพูดออกไปแล้ว มันจะจงใจไป

พระพุทธเจ้าก็มาคักหน้าใจ คักหน้ามาทักพระสารีบุตร ถามปัญหาธรรม ให้พระ สารีบุตรตอบ พระสารีบุตร โดยครูบาอาจารย์ก็เคารพใช้ไหม เคารพพระพุทธเจ้า ก็ต้อง ตอบไปที่ละคำจนกว่าพระพุทธเจ้าจะหยุด

พอพระพุทธเจ้าถามปัญหาพระสารีบุตรไปเรื่อย สามเณรก็ใช้ปัญญาพิจารณาของ สามเณรไปเรื่อย จนถึงที่สุด สามเณรพิจารณา จนถึงที่สุดกิเลสขาด เป็นพระอรหันต์ ขึ้นมาเลย พระพุทธเจ้าก็ปล่อย ปล่อยเลย แบบว่าพูดกับพระสารีบุตรจนจบ พระสารีบุตร ก็เอาอาหารนั้นเข้าไปให้สามเณร

พอสามเณรฉันอาหารเสร็จ เห็นใหม่ พอฉันอาหารเสร็จปั๊บ หยุดด้วยฤทธิ์ทั้งหมด พระอาทิตย์ตกไปบ่ายสองโมงโน้น แต่ตอนที่สามเณรฉันยังไม่เพลนะ ด้วยฤทธิ์ๆ

ด้วยฤทธิ์นี้ในพระไตรปิฎกมีเยอะมาก พระสารีบุตรมีโรคประจำตัว โรคท้องร่วง พระสารีบุตรมีโรคประจำตัวตลอดเวลา

เวลาถ้าไม่ได้ยาจะเป็นโรคถ่ายท้อง พระสารีบุตรถึงเวลาจะไปนิพพาน เห็นใหม่ ถ่ายเป็นเลือดตลอดเวลา โรคถ่ายท้อง เป็นโรคท้องเสีย พระโมคคัลลานะไปเยี่ยมพระสารีบุตร

“เป็นอะไร”

“มีโรคประจำตัว”

“แล้วโรคประจำตัวนี้แก้ด้วยวิธีใด”

“ถ้าเวลาจะหายนะ ต้องได้ข้าวยาคุ”

พระโมคคัลลานะคลใจเทวดา เทวดาก็คลใจญาติโยม ญาติโยมก็มีความ คลใจใจใหม่ คลใจก็ทำให้ตัวเองอยากทำ อยากทำข้าวยาคุถวาย สูดท้ายตอนเช้าก็ถาม ทำข้าวยาคุถวายพระสารีบุตร พระสารีบุตรไม่ยอมฉัน พระโมคคัลลานะก็ถาม

“ทำไมถึงไม่ฉัน”

“มันไม่บริสุทธิ์ มันเป็นการคลใจ”

ด้วยฤทธิ์ของพระโมคคัลลานะ ทำได้ แต่ทำอย่างนี้มันเป็นของชั่วคราว แต่ถ้าการชำระกิเลสจะเป็นของจริงนะ การชำระกิเลสเป็นของจริง เวลาสภาคกรรม กรรมของสังคม สังคมนี้อะไรกรรมร่วมกัน เราเกิดมาเป็นญาติกันโดยธรรม มีปากมีท้องเหมือนกัน

เกิดมานี้เจอสังคม สังคมที่ร่มเย็นเป็นสุข เราจะมีความสุขมาก สังคมที่มีความกระทบกระเทือนกัน มันกระทบกันไปหมดเลย แต่ในเมื่อถ้ามีผู้มีบุญมาเกิด เห็นใหม่ บุญมาเกิด ครูบาอาจารย์เราแต่ละองค์ที่เป็นผู้มีบุญมาเกิด เวลาประพาศปฏิบัติ

ดูสังคมไทยเรา สังคมไทย ถ้าไม่มีหลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นนะ สังคมไทยก็ถือพุทธศาสนาเป็นประเพณี เป็นประเพณีเฉยๆ ทำบุญกันเป็นประเพณี แต่เวลาหลวงปู่มั่นหลวงปู่เสาร์นะ แล้วหลวงปู่มั่นเวลาท่านฝันกระแสดังคม เห็นไหม ฝันกระแสดังคม เวลากองทัพธรรมเคลื่อนมาจากอุบลฯ เคลื่อนมาจากสกลฯ เข้ามาขอนแก่น เห็นไหม “กองทัพธรรม”

กองทัพธรรม สมัยนั้น ศาสนาอยู่แต่ในวัด ศาสนามันไม่ออกไปในสังคม เห็นไหม สังคมภายนอกเขาถือผีถือสางกัน ถือผีถือสางกัน เขาอ่อนวอน เพราะคนเราทุกคนมันไม่มีที่พึ่ง ก็ต้องหาสิ่งใดเป็นที่พึ่ง กองทัพธรรมมาปราบการถือผีถือสาง พอถือผีถือสาง ทุกคนเห็นกัน ที่ว่าถือศีล ถือศีลถืออริยสัง ทำคุณงามความดีกัน ให้ทำคุณงามความดี

แล้วเราเกิดมา เราเกิดมารุ่นภายหลัง เราเห็นอยู่แล้วไง เราก็คิด อย่างนี้มันสืบต่อมา ศาสนามิเจริญแล้วเสื่อมเป็นครั้งเป็นคราวนะ เวลาผู้มีบุญมาเกิด สิ่งที่มีบุญมาเกิดทำให้สังคมนั้นร่มเย็นเป็นสุข ดูสังคมรอบๆ เมืองไทยสิ สังคมของเขามีแต่การแข่งฆ่ากันมาตลอด เป็นชาวพุทธด้วยกันนี่แหละ แต่ทำไมสังคมไทยไม่ค่อยมีเรื่องอย่างนี้

ถ้ามีเรื่องอย่างนี้ ก็เป็นครั้งเป็นคราวขึ้นมา เป็นครั้งเป็นคราวขึ้นมา มันก็แก้ไขวิกฤตินั้นไปได้ แก้ไขวิกฤตินั้นเพราะมันมีคนมีบุญในสังคม สังคมนะ คนมีบุญมันมี

เวลาในสมัยพุทธกาลนะ ถ้าใครมีบุญนะ เวลาภัยพิบัติ สมณะชีพรามณ์ อยู่ในหลักในเกณฑ์ ฤดูกาล ฝนตกต้องตามฤดูกาล ถ้าการกระทำ เกษตรกรรมอะไรต่างๆ มันจะเจริญ มันจะสมบูรณ์ เป็นสิ่งที่ดี แล้วเราไปเกิดเอาข้าวยากหมากแพงนะ ย้ายเมืองกันทุกข์ยากมาก มันอยู่ที่การเกิดการตายของสังคมเรานะ

ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะ สิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ สิ่งที่เป็นบุญกุศล สิ่งที่เป็นหลักเป็นเกณฑ์ในศาสนา ทำให้สังกรมร่มเย็นเป็นสุข มันมีคุณค่ามากกว่าแก้วแหวนเงินทองมากนะ เราไปตื่นกันนะ เรื่องแก้วแหวนเงินทอง เห็นไหม เพื่อจะแข่งกับเขา แข่งกับเขา นะ แรงจุดแรงกระชาก แรงจุดกระชาก กระแสของโลก มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ

แต่ถ้าอย่างมัชฌิมาปฏิปทา เศรษฐกิจพอเพียง เห็นไหม เราก็ไปกับเขา มันจะเจริญขนาดไหน เราก็ไม่ตื่นไปกับเขา ถึงเวลาเขาดกทุกข์ได้ยาก เราก็ไม่ตกทุกข์ได้ยาก ไปมากกว่าเขา หลักศาสนานี้สอนให้มัชฌิมาปฏิปทา ทางสายกลาง

ทางสายกลางไม่ใช่ต้องให้จนเสมอกัน ทางสายกลางของคน คนที่มีศักยภาพเป็นคนที่มีบุญ ทางสายกลางของเขา เขาเป็นเศรษฐี เศรษฐีด้วยทางสายกลาง ก็เขาเป็นเศรษฐีด้วย ไม่ทุกข์ด้วย ถ้าไม่ใช่ทางสายกลางนะ เป็นเศรษฐีแล้วก็ยังพยายามต้องการจะแสวงหานะ มันสุดโต่ง สุดโต่งทำให้ใจของเขาทุกข์ร้อน

แต่ถ้าเขามัชฌิมาปฏิปทาในบุญกุศลของเขา เขาสร้างให้เป็นเศรษฐีของเขา เป็นเศรษฐีด้วย ไม่ทุกข์ด้วย อย่างเราเหมือนกัน เรามีปัจจัยเครื่องอาศัย ถ้าหัวใจของเรามีจุด มีความมั่นคงของเรา เห็นไหม สิ่งนั้นเป็นอาศัยจากภายนอก ถ้าอาศัยจากภายนอก เห็นไหม ทางสายกลางของเรา ทางสายกลางของเรา เศรษฐกิจพอเพียงของเรา

เศรษฐกิจพอเพียง มันไม่ใช่พอเพียงแล้วจะให้เสมอกันหมด มันเป็นไปได้ มันเป็นไปได้เพราะอะไร เพราะกรรม กรรมของคนไม่เท่ากัน คนทำความดีความชั่วมาไม่เหมือนกัน แล้วจะให้เหมือนกัน มันเป็นไปได้ คนที่ทำคุณงามความดีมา คนมีบุญมา มีอำนาจวาสนา กตแก่ไหน เขาก็มีวาสนาอยู่อย่างนั้น วาสนาของเขาไม่ได้ กตไม่ลง มันจะต้องเชิดชู มันต้องเป็นไปของเขา วาสนาของเรา เราคนทุกข์ คนเข็ญใจ เราไม่มีของเรา แล้วเราพยายามจะให้มันแบบนั้น มันก็ทุกข์เหมือนกัน

คนมีขนาดไหน เศรษฐกิจพอเพียง มัชฌิมาปฏิปทา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน หลักศาสนาพุทธเรา เห็นไหม เศรษฐศาสตร์เชิงพุทธ เชิงพุทธว่าพุทธะ ก็ตื่นตัวขึ้นมา ยอมรับสัจจะความจริง ขยันหมั่นเพียร

บางคน เห็นไหม คุณดูในบริษัทหรือในองค์กรหนึ่ง เห็นไหม ผู้ที่เป็นหัวหน้า นั่งบนโต๊ะนะ เขาได้เงินเดือนมากกว่าเรา เพราะเขาบริหารจัดการ เขารับผิดชอบ ใ้เราทำงาน เห็นไหม ระดับกลาง ระดับล่าง ทำงานโดยออกกำลังมากกว่า เงินเดือนน้อยกว่า เงินเดือนน้อยกว่าเพราะอะไร เพราะเราทำของเรา

แต่ข้างบนเขาบริหารจัดการอยู่ เขารับผิดชอบหมดนะ ความรับผิดชอบมันไม่เท่ากัน เพราะฉะนั้น ผลตอบสนองมันก็ไม่เหมือนกัน ที่นี้พอไม่เหมือนกัน เราเข้าใจตรงนี้ ถ้าเรามีประสบการณ์ขึ้นมา เราตั้งบริษัทของเรา เราบริหารของเรา เราจัดการของเรา เราก็เป็นผู้บริหารได้ มันเป็นกาลเทศะไง

คูสิ ทำไมเราเกิดมาเป็นเด็ก แล้วเราเกิดมาเป็นผู้ใหญ่ละ พอเราแก่เต่าชราขึ้นมา ประสบการณ์เราเยอะแล้ว ถ้าประสบการณ์เราด้วย แล้วเรามีบุญกุศลของเราด้วย แต่มันเป็นบางคนนะ บางคนมีประสบการณ์ด้วย แต่รักความสงบ พอเพียงของเขา เห็นไหม จิตใจของคนไม่เท่ากัน เรื่องจากข้างนอก เรื่องจากข้างในนะ กฤษณ์เศษข้างนอก

กฤษณ์เศษข้างนอก มันเป็นของอนิจจัง คูสิ เวลาคนเขาทำคุณไสยกัน หรือเขาทำพวกเครื่องรางของขลัง ถ้าจิตใจเขาดีนะ รุ่นนั้นจะดีมาก แต่ถ้าจิตใจของเขา เวลาจิตใจของเขา สมมติไม่ดีว่าอย่างนั้นเลย ถ้าสมมติไม่ดี กำลังไม่ดี ของออกมาแล้ว คุณภาพมันไม่ดี นี่คุณภาพจากข้างนอก

พระพุทธเจ้าสอนว่า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นแก้วสารพัดนึก เราจะมีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งเกิด

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนขึ้นมาว่า

“เราจะมีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด อย่ามีสิ่งใดเป็นที่พึ่งเลย”

ธรรมคือข้อเท็จจริงของชีวิต นี่ไง เกิดมาจากไหน เรานี้มาจากไหน ปัจจุบันนี้เราอยู่ที่ไหน แล้วอนาคตเราจะไปไหน เห็นไหม ถ้าเรารู้จริงแล้ว จิตมันสงบแล้ว จิตมันเป็นหลักเกณฑ์แล้ว เรามีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด พระอรหันต์ จิตนี้เป็นหนึ่งเดียว ปัจจุบันตลอด ไม่มีวินาทีข้างหน้า และไม่มีวินาทีที่ผ่านมา เป็นปัจจุบันตลอด เป็นธรรมทั้งแท่ง เอโก ัมโม ธรรมที่เป็นหนึ่งเดียว

โลกนี้ไม่มีหนึ่งเดียวนะ มีคู่กับสว่าง สุขคู่กับทุกข์ ธรรมเป็นของคู่ใจ แต่ถึงที่สุดแล้ว เอโก ัมโม ธรรมเป็นหนึ่งเดียว ธรรมธาตุ ถ้าจิตมันเป็นอย่างนี้แล้ว อยู่กับปัจจุบัน เธอจะมีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด แต่ถ้าธรรมของเรา มันยังไม่ถึงกับหนึ่งเดียว เห็นไหม

ถ้ามันมีกรรม เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะเห็นนะ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นกรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับไปเป็นกรรมดา เห็นไหม เป็นพระโศดาบัน พระโศดาบัน เห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นการเกิดขึ้นเป็นกรรมดา สิ่งนั้นเป็นกรรมดา ความคิดความทุกข์ ความร้อน มันเกิดขึ้นเป็นกรรมดา แล้วมันก็จะดับเป็นกรรมดา มันเหลือจิตใจ มันยังไม่สะอาดบริสุทธิ์ทั้งหมด

กิเลสที่อย่างละเอียดในหัวใจมันยังเป็นอดีตอนาคตอยู่ แต่ความเห็นการเกิดการดับในความคิด มันเป็นปัจจุบัน แต่สิ่งที่เห็น ผู้เห็น ผู้รู้ มันยังไม่สิ้นสุด เห็นไหม ละเอียดเข้าไป เป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป ถึงที่สุด มันทำลายตัวมันเองนะ พอทำลายตัวเอง อาสวะเวหา อาสวะสิ้นไป จิตตานิ จิตตานิ วิมูจิงสูติ ตัวจิตมันเป็นตัวนิพพาน ไม่ใช่ตัวจิตเข้านิพพาน ตัวจิตทำลายภวาสวะ ทำลายจิตทั้งหมด ทำลายสิ่งที่จับต้องได้ทั้งหมด ไม่มีสิ่งใดๆ ที่เป็นสมมุติเลย

สิ่งใดๆ ที่เป็นสมมุติ เป็นที่กล่าวขาน เป็นที่เจาะจงว่าเป็นอะไร ไม่มีเลย มันถึงเป็นวิมุตติ มันไม่มีอะไรที่เป็นสมมุติได้เลย มันเป็นวิมุตติ คือว่าอธิบายเป็นสมมุติไม่ได้เลย นั่นนะคือเอโก ชัมโม เพราะมันไม่มีสอง แต่ถ้าอธิบายสิ่งต่างๆ มันเป็นสองหมด เห็นไหม ถ้ามันเป็นหนึ่งเดียว อันนั้นมันเกิดมาจากเรา

ถ้าปฏิบัติอย่างนี้ เข้าใจอย่างนี้ ฤทธิ์จากกรรมะ ฤทธิ์จากอริยสัง ฤทธิ์จากอริยสัง เกิดจากรานะ ฤทธิ์จากข้างนอกมี แล้วมันก็เป็นบุญเป็นกรรมด้วย คนเป็นบุญเป็นกรรม เห็นไหม คนดีผีคุ้ม ปกป้องคนดี แล้วคนที่ไปช่วยเหลือเจือจาน เห็นไหม

คูสิ เวลาคนที่เป็นผู้รักษาความปลอดภัย เขาเอาชีวิตเขาปกป้องให้เราเลยนะ มันเกิดมาจากอะไร เกิดมาจากน้ำใจใช่ไหม เวลาเราดูแลรักษา เขาจะโดนเอาตัวเราปกป้องเลย ถ้าอย่างนี้ย้อนกลับไป พระเวสสันดร เห็นไหม พระเวสสันดร เวลาเขามาขอภินชาชาติ เขาขอลูกนี้ เขาไม่ได้ขอเรา ขอเสร็จแล้วเขาตีต่อหน้าด้วย เจ็บปวดมากนะ เจ็บปวดหัวใจมาก

ถ้าหัวใจเรามั่นคง เห็นไหม เราเสียสละได้หมดเลย ผู้ที่เสียสละแล้วมันได้มาทุกอย่างนะ คูสิ คูพระกัศปะปะกับช้าง เห็นไหม ช้างที่ ศพพระกัศปะปะยังอยู่ในเขาที่ปิดอยู่ รอช้างนี้ก่อน ถึงแล้วต้องมาเผาพร้อมกัน มีกรรมร่วมกันมา มีกรรมร่วมกันมา หัวใจมัน

เปิด มันให้หมดนะ ถ้าไม่มีกรรมร่วมกันมานะ มันมองสิ่งใดมันขัดแย้งกันไปหมด นี่บุญกุศลนะ ทำไมหัวใจเรามันคิดเหมือนกันล่ะ ทำไมหัวใจเรามันมองปัญหาเหมือนกัน หัวใจเราลงด้วยกัน อันนี้มันเป็นประโยชน์มาก ฤทธิจากข้างนอก

ทีนี้ใครมีปัญหา ยังสงสัยอะไรว่ามา มีอะไรไหม

โยม ๑ : จะถามหลวงพ่อกว่า พอปัญญาในตัวสมาธินี้ มัน..(เสียงไม่ชัดเจน)

หลวงพ่อ : ปัญญาอบรมสมาธิ โดยหลักที่แรก ในพระไตรปิฎก เห็นไหม สีด สมาธิ ปัญญา ก็ว่าต้องมีสมาธิก่อนถึงจะมีปัญญา มีสมาธิก่อนถึงจะมีปัญญา สีด สมาธิ ปัญญา เป็นเจโตวิมุตติ เราก็ต้องทำความสงบของใจแล้วจะเป็นปัญญา ทีนี้พอเป็นปัญญาขึ้นมา พอมันเป็นปัญญาใช่ไหม โดยหลักมันเป็นอย่างนั้น

พระไตรปิฎก เห็นไหม พระไตรปิฎกจะพูดไว้เป็นหลัก แต่วิธีการมันหลากหลาย มันหลากหลายคือว่า มันมีเหตุการณ์ที่จะต้องสามารถจะทำได้มากกว่านั้น ทีนี้พอมานะ ปัญญาอบรมสมาธิ เพราะกว่าเราจะเป็นสมาธิ เห็นไหม แล้วตั้งแต่เริ่มต้นเลย ถ้าเป็นปริยัติเขาบอกเลยนะ ถือสิด ๕ ต้องมีปัญญา ถ้าคนไม่มีปัญญาถือสิด ๕ สิด ๕ ผิด ถือสิด ๕ ก็ต้องมีปัญญา

ทีนี้ปัญญาดังนี้มันเป็นปัญญา โลกียปัญญา ปัญญาของสามัญญสำนึกใจ มันไม่ใช่ปัญญาในศาสนา ปัญญาในศาสนา ท่านแบ่งปัญญาไว้เป็น ๓ ส่วน สุตมยปัญญาคือการศึกษา การศึกษานี้คือสุตมยปัญญา จินตมยปัญญา และภาวนามยปัญญา

หลักจริงๆ เวลาในศาสนา หลักของศาสนาจริงๆ คือ ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการภาวนาล้วนๆ ไม่ใช่ปัญญาเกิดจากวิทยาศาสตร์ ไม่ใช่ปัญญาเกิดจากการวิจัย ปัญญาเกิดจากการภาวนา ภาวนามยปัญญา

ถ้าภาวนามยปัญญา อันนี้คือเป้าหมายที่พระพุทธเจ้าเน้นถึงเรื่องปัญญา จะเน้นถึงตรงนี้ แต่ตรงนี้นั้นจะเกิดได้ขึ้นมา มันต้องมีพื้นฐานขึ้นมา เห็นไหม พวกเราต้องเรียนปริยัติ สุตมยปัญญา ต้องมีการศึกษาก่อน ถ้าไม่มีการศึกษาก่อน การปฏิบัติแล้วเราจะปฏิบัติไม่ถูกต้อง นั่นเป็นสุตมยปัญญา

พอเราไปศึกษาปุ๊บ เราก็มารู้ว่าเรามีปัญญาแล้ว ถ้ามันมีปัญญาก็ดู การศึกษา ศึกษา มา เพื่อเป็นความรู้ของเรา ทีนี้ความรู้ของเรา เรามาใช้ความรู้ที่ตรงตรงในความรู้ของเรา เป็น จินตมยปัญญา มันตรงตรงขึ้นมาเป็นจินตมยปัญญา เห็นไหม

แล้วจินตมยปัญญา คำว่าตรงตรง จิตมันสงบหรือยัง การตรงตรง ความคิดใน ตรงตรงในธรรมะ ในสิ่งที่เราศึกษามา นี่ไง ตรงตรง นี่ไง ปัญญาอบรมสมาธิ เพราะ การตรงตรงแล้ว ผลของมันคือตอบความสนอง คือความฟุ้งซ่านในใจ ความลึกลับสงสัย ความฟุ้งซ่าน ความขัดแย้ง คือความไม่ลงตัวในหัวใจ นั่นนะ จิตมันไม่ตั้งมั่น ไม่เป็นสมาธิ

พอเราใช้ปัญญาไล่เข้ามา ไล่เข้ามา มันจะเป็นปัญญาอบรมสมาธิ ไซ้! พอปัญญา อบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิเข้าไป ทีนี้พอปัญญาอบรมสมาธิ ทุกคนจะถามมาก แล้วเราจะตอบบ่อย บอกว่าจิตต้องสงบก่อนแล้วค่อยถึงใช้ปัญญาๆ

ปัญญาใช้ได้ การใช้นี้หลวงตาท่านบอกว่ามันต้องฝึกอบรม ปัญญาจะไม่เกิดเอง ถ้าปัญญาจะเกิดเอง เราเอาของมาตั้งไว้ แล้วบอกให้เป็นเอง เป็นไปไม่ได้หรอก ของทุกอย่างจะเคลื่อนที่ เราต้องจับต้องจួយ เราต้องขนย้าย ของวางอยู่แล้วจะให้เคลื่อนที่เอง เป็นไปไม่ได้ ของที่วางอยู่ที่ไหน เราต้อง เราจะเคลื่อนที่ไปไหน เราต้องเคลื่อนที่ของเรา เราต้องจับให้เข้าที่ มันจะเข้าที่ของเรา

ปัญญาถ้าเรายังไม่มีการฝึกฝน ไม่มีการเคลื่อนย้าย ไม่มีการกระทำ มันจะเกิด ปัญญาขึ้นมาได้อย่างไร อันนี้พอปัญญาที่มันเกิดขึ้นมา เราจะบอกว่า คำว่าปัญญา เราไปตีความกันเองว่าปัญญาคือใช้สมอง ปัญญาคือความคิด ปัญญาคือสิ่งที่เราคิดขึ้นมา คือใช้ปัญญา ไม่ใช่!

เราไปคุยกลับมา มีอาจารย์ฝ่ายที่เขาใช้ปัญญาๆ เขาบอกเขาใช้ปัญญา ปัญญาแล้ว นี่เราฟังออก พวกเรานี่เราคุยกับเด็ก เด็กมันบอกว่ามันมีความรู้ เรารู้เลยเด็กมีความรู้ ขนาดไหนจริงไหม ถ้าเราคุยกับเด็ก เหมือนกัน ถ้าพูดถึงคนที่ใช้ปัญญา ปัญญา ปัญญา ในตรรกะ พวกก็รู้

แล้วถ้าปัญญาที่มันไปประสบเอง มันจะพุดออกมาเป็นตรรกะไม่ได้เลย พุดเทียบเคียงเฉยๆ แต่คนฟังรู้ คนฟังรู้เพราะปัญญามันไล่เข้ามา ไล่เข้ามา ทุกคนบอกว่าใช้ปัญญาแล้วมันปล่อยวาง มันโล่ง มันละ ปัญญาอบรมสมาธิ

ปัญญาที่ใช้กันอยู่นี้ เราบอกปัญญาที่ในวงปฏิบัติที่ใช้กันอยู่ แม้แต่นามรูปก็เหมือนกัน เพราะกำหนดคนามเห็นนาม เห็นรูป เห็นนาม เห็นรูป เห็นนาม เห็นรูป ใครเป็นคนเห็น ปกติเรานี้ทุกคนพอปฏิบัติปั๊บ กำหนดนามรูปเลย กำหนดนามรูปเรามีกิเลสใหม่ ที่เรากำหนดนามรูปกันอยู่นี้ เรามีอวิชาใหม่ มีทั้งนั้น

พอเห็นนามรูป เห็นโดยอะไร ก็เห็นโดยอวิชาไง เห็นโดยกิเลสไง ถ้าเห็นโดยกิเลสปั๊บ กิเลสมันเห็นนาม เห็นรูป มันก็ปล่อยมา ปล่อยมา ทีนี้คำว่าปล่อยมา คำว่าปล่อยมา ถ้ามีสตินะ มันจะเป็นปัญญาอบรมสมาธิ แต่เพราะความหลงผิด หลงผิดว่านี่เป็นวิปัสสนา พอมันปล่อยวางก็คิดว่าเป็นธรรม มันเลยเป็นมิจฉาสมาธิไง คือเป็นสมาธิ แต่ขาดสติ ขาดสติ ขาดเจ้าของ สมาธิก็เลยเป็นสมาธิลอยลม สมาธิคือเป็นสมาธิสาธารณะ ไม่ใช่สมาธิของเรา

แต่ถ้าเรามีสติ เราเป็นคนกระทำ คุณิ เราทำกิจกรรมใดก็แล้วแต่ เราทำของเรา ใครเป็นคนทำ เราทำใช้ไหม แต่เราพร้อมกันทำกิจกรรมกับเขา แล้วเราไม่รับรู้อะไรเลย งานนั้นเป็นของใคร งานนั้นเป็นของส่วนรวม พอเราใช้ปัญญาของเราเข้าไป ปัญญาของเราเข้าไป เห็นไหม เราทำปัญญาแล้ว เราบอกมันปล่อยวางแล้ว ปล่อยวางๆ แล้วใครปล่อยวาง ไม่รู้รู้แต่ว่างๆ ว่างๆ ขาดสติ พอขาดสติ นี่ไง มิจฉาสมาธิ มิจฉา มิจฉาคือผิด

ถ้าสัมมา สัมมา เพราะเราเข้าใจกันแล้วใช้ไหม เราใช้ปัญญาไล่ของเราไป นี่ไง ปัญญา เห็นไหม จะคิดเรื่องใดจะทำสิ่งใดก็แล้วแต่ มีสติตามความคิดไป ความคิดมันคิดเรื่องดีเราก็ดี คิดเรื่องไม่ดีเราก็ทุกข์ เจ็บปวดนะ สิ่งนี้คิดแล้วคิดอีก วัตถุประสงค์ คิดทำไม ใครเป็นคนคิด เห็นโทษไหม พอเห็นโทษ พอมันจะคิดอีก เหมือนจับไฟ

พอจิตมันจะคิดอีก โอ้โฮ สติมันทันนะ รู้ว่าคิดก็ทุกข์ มันก็ปล่อยๆ นี่ปล่อย สติมันเห็นมันรู้ เราเป็นคนจะไปหยิบไฟเอง แล้วเรายับยังไม่ให้หยิบ ไม่ให้จับไฟ เร็วขึ้นทันขึ้น บ่อยครั้งเข้า นี่ไง ปัญญาอบรมสมาธิ ไม่ใช่อะไรเลย ไม่ใช่วิปัสสนาเลย เพราะมันต้อง มีจะไปหยิบไฟร้อนทุกที สติมันทัน เพราะจิต พลังงาน

พลังงานไม่ใช่ความคิด พลังงานเป็นพลังงานเฉยๆ ตัวจิต พอเราความคิด ความคิดเกิดขึ้นมา เพราะต้องพลังงานนี้เสวยขั้น ๕ เสวยความคิด เสวยอารมณ์ พอเป็น ความคิดมันก็เป็นความคิดไป พอมันทันขึ้นมา มันทันขึ้นมา มันหยุด หยุดนี้ยังไม่ใช้สมาธิ มันหยุดเฉยๆ

ถ้ามันทันบ่อยครั้งเข้าๆ จิตมันเห็นตัวมันเอง ตัวมันเองนี้ตั้งมันเลย เหมือนมือเรายับยั้ง มือเราได้ตั้งมันเลย ทีนี้พอมือเราเรียบบร้อยหมด มือเราแข็งแรง มือเราสะอาดบริสุทธิ์แล้ว มือเราจะไปหยิบจับอะไร มือเราต้องหยิบจับอะไร เพราะจิตเราจะไปคิด เราเห็นทัน พอจิตมันจะคิด พอเห็นกระทบ มัน เอ๊ะ จิตเห็นอาการของจิต วิปัสสนาเกิดตรงนี้

โยม ๑ : มันจะเกิดช่วงที่ว่าเราใช้ เอ่อ ปัญญาอะไรทุกอย่าง คุณรู้ว่านี่คือสัญญา นี่คืออะไร คือช่วงนั้น คือจิตมันจะรู้ คือมันจะเกิดความตระหนักหรือไม่

หลวงพ่ : ไม่ อันนี้ทฤษฎี เห็นไหม ฟังรู้ จะพูดอย่างนี้ พูดอย่างนี้ถูกหมดแต่ผิด พูดถูกหมด นี้ไง ถ้าคนไม่มีหลักนะ ไปฟังธรรมะ เราก็จะบอกว่า โอ๊ย ถูกต้องๆ พูดอย่างนี้ถูกหมดเลยแต่ผิด เพราะพูดทางหลัก จิตเห็นอาการของจิต มันต้องเป็นอย่างนั้น แต่มันผิดเพราะอะไร มันผิดเพราะเราไม่เห็น จิตนี้ มือนี้ไม่จับไฟ มือไม่จับไฟๆ

เหมือนเด็ก ถ้ามือไปจับไฟ มันจับไฟด้วยเต็มมือเลย ร้องจ๊าก! เลย แต่ถ้าผู้ใหญ่ มันรู้ว่าไฟ ใครจะเอามือไปจับถ่านแดงๆ มันไม่จับหรอก จิต เห็นไหม จิตถ้ามันรู้มันเห็น มันรู้ชัดเจน เหมือนถ้ามันรู้แล้ว มันจะไปจับอีกไม่ได้เลย

ทีนี้ถ้าจิตมันปล่อยแล้ว มันรู้จริงเห็นจริง ทีนี้พอมันเห็นแล้ว มันรู้แล้ว เห็นไหม มันจะเข้าไปจับ มันจับโดยผู้รู้ มันจะเป็นวิปัสสนา แต่เหมือนกับไฟ มันร้อน เวลามันจับ มันแสบมันร้อน กับเวลาเราพูด ไฟนี้มันร้อน แต่เราไม่รู้ เราจับทุกทีเลย เห็นไหม คำพูดมันฟุ้ง เพราะอะไรรู้ไหม เพราะมันไม่ได้ปล่อยมา เรายัง..

โธ เรากำถ่านแดงๆ นะ มันจะปาทิ้งเลยนะ มันปวดมันร้อน แต่ถ้าเป็นคำพูดนะ ไฟมันร้อนนะ เวลากำแล้วก็ทิ้งมันสิ กำอยู่กับมือ ยังไม่ได้ กิริยาที่เราทิ้งโดยสัญชาตญาณกับที่เราอธิบายต่างกันไหม คำพูดเราออกมาอย่างนี้

ฉะนั้น เราต้องไล่ปัญญาเข้าไป ไ้ปัญญาเข้าไป พอปัญญาไล่เข้าไป ไ้ความคิดนี้ ไ้มันเข้าไปๆ แล้วของมันหยุดของมันหยุดไง หยุดหมายถึงว่ามันปล่อย หยุดเฉยๆ เดียวคิดอีก หยุดเฉยๆ เดียวคิดอีก ไ้เข้าไปๆ อย่างี้เกียจ ไ้เข้าไป แล้วเราจะรู้เอง เหนื่อยมาก บางทีเหงื่อออกเลยนะ เหงื่อนี้ซกเลย เวลาสู้กับความคิด แล้วเวลามันปล่อยบ่อยครั้งเข้า ชำนาญ ต้องอาศัยชำนาญ ขยันหมั่นเพียร

ถ้ามันเคยปล่อยหนหนึ่งแล้วี้เกียจ มันเหมือนกับน้ำท่วม เวลานั้นน้ำท่วมท่วมแผ่นดิน เห็นไหม น้ำเอ่อขึ้นมา มันจะท่วมที่ดินเรา มีแต่น้ำไปหมดเลย เห็นไหม น้ำมันแห้ง นี้น้ำลดเราถึงเห็นแผ่นดินเรา เหมือนกัน เวลามันี้เกียจ มันเหมือนน้ำท่วมเลย ไม่เห็นอะไรเลย จับอะไรไม่ได้เลย รอให้น้ำมันลดใจ แล้วเมื่อไหร่มันจะลดละ เพราะเราี้เกียจ

ถ้าเราขยันนะ ขยันนี้มันเห็น เห็นน้ำขึ้นน้ำลง คือเวลาคิดเวลาไม่คิด เราเห็นหมด พอเราเห็นแผ่นดิน เห็นไหม เรามีโอกาสได้ทำอะไรบ้าง ปัญญาอบรมสมาธิ ฉะนั้น ใน การที่ครูบาอาจารย์ท่านเทศน์สอน อย่างมากที่เราฟังๆ นะ แคปัญญาอบรมสมาธิทั้งนั้นเลย แต่เขาไม่รู้ เขาไม่รู้เพราะอะไร เพราะเขาไม่เคยเห็น

ของที่เขาไม่รู้ไม่เห็น เขาพูดด้วยเต็มปากเต็มคำนะ แล้วไปบอกเขาซะ เขาเถียงหัวชนฝาเลย แล้วมันน่าสงสาร น่าเห็นใจมาก แต่มันเป็นกรรมของสัตว์ เพราะสัตว์ไม่รู้ สัตว์ไม่เห็น พูดไปนะเหมือนคนตาบอดแล้วมันเถียง แต่ถ้าคนตาดีกับคนตาดีพูดกันนะ ชัดเจนมาก ปัญญาอบรมสมาธิ ผลของมันคือสมณะ คือปล่อยวาง

โยม ๑ : ไม่มีปัญญา ใ้ปล่อยวาง

หลวงพ่ : ใ้ ผลของมัน ปัญญาอบรมสมาธิ ผลของมันคือสมาธิ คือสมณะ ฉะนั้น ผลของมันเป็นสมณะ เราจะพูดนะ การปฏิบัติทุกแนวทางทุกวิธีการ ตั้งแต่พระพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ ฤทธิชีไพร นั่นก็ทำสมณะ แต่เขาไม่รู้ตัวของเขา มันเลยเป็นมิจฉา

แล้วในปัจจุบันนี้ ธรรมะพระพุทธเจ้ามี แต่คนที่ไม่ปฏิบัติมันก็ยังปฏิบัติ เพราะ โยมเอาอาหารกินข้าวเข้าไป ในท้องจะมีอาหารไหม ในท้องจะมีอิมไหม เป็นธรรมดา พอ ลงปฏิบัติแล้ว ผลของมันต้องเกิดเป็นสมณะเป็นธรรมดา แต่เพราะเราไปเคลมว่าเราเป็น

ชาวพุทธ เวลาใช้ปัญญาแล้วจะเป็นวิปัสสนา เพราะเราเป็นชาวพุทธ เราเข้าใจว่าเราเป็นชาวพุทธ เราใช้ปัญญาแล้วเป็นวิปัสสนา เราเข้าใจว่า แต่ความจริงไม่เป็น

ความจริงต้องศีล สมาธิ ปัญญา เพราะขาดสมาธิ เพราะไปปฏิเสธคำว่าสมณะ ว่าสมณะนี่มันไม่มีประโยชน์ สมณะนี่มันไม่ใช่ปัญญา พระพุทธเจ้าบอกว่าสมาธิฆ่ากิเลสไม่ได้ ก็ไปปฏิเสธมัน เราเปรียบเทียบนะ เราบอกข้าวสารนี่กินไม่ได้ เราปฏิเสธข้าวสารแล้วจะมีข้าวสุกใหม่ เวลาข้าวสารบอกไม่เอา จะเอาข้าวสุก

แล้วไม่มีข้าวสารมันจะมีข้าวสุกได้ไหม ไปปฏิเสธสมณะ ไปปฏิเสธสมาธิ แล้วมันจะเกิดปัญญาได้ไหม ไม่ได้ แต่! แต่ปัญญาที่เขาเกิดอยู่นั้นเป็นโลกียปัญญา เป็นโลกียปัญญา ปัญญาของกิเลส ปัญญาของอวิชชา แต่ปัญญาอวิชชา นี่ ไปตรีกในธรรมะของพระพุทธเจ้า มันก็คิดว่า นี่ไง ปรมัตถธรรม เวลาพุทธพจน์ ปรมัตถธรรม มันจะผิดตรงไหน

มันเป็นปรมัตถธรรมของพระพุทธเจ้า แต่มันเป็นกิเลสของเรา มันผิดตรงนี้ ถ้ามันผิดตรงนี้ปั๊บ พอมันผิดตรงนี้ปั๊บ เขาจะแก้ไขใหม่ละ ถ้าเขาแก้ไข เขาต้องยอมรับว่าศีล สมาธิ ต้องมีสมาธิ ต้องฝึกสมาธิ ต้องทำใจสงบ แต่เขาปฏิเสธความสงบอันนี้ บอกสมณะไม่มีประโยชน์ ต้องใช้ปัญญาไปเลย มันก็เหมือนกับปฏิเสธข้าวสาร บอกว่าข้าวสารไม่ต้องทำ ไม่ต้องทำนา ไม่ต้องทำข้าวเลย เดี่ยวข้าวออกจากหม้อ

โอม ๑ : (เสียงไม่ชัดเจน)

หลวงพ่อก : ถ้ากำหนดพุทโธนี่เป็นสมาธิอบรมปัญญา มันมีปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา ปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา งงใหม่ ไม่ต้องงง ปัญญาอบรมสมาธิ หมายถึงเราใช้ความคิด ปัญญาชน ใช้ความคิดตรีกในธรรมะพระพุทธเจ้า แบบพระโมคคัลลานะ เวลาว่างนอน เห็นไหม พระพุทธเจ้าบอกเลยนะ ให้เอาน้ำลูบหน้า ให้ตรีกในธรรม ให้ตรีกในธรรม ถ้าไม่ตรีกในธรรมแล้ว มันจะง่วงจะหาว มันจะง่วงนอน ตรีกให้มันตื่นตัว

ทีนี้ถ้าเราตรีกในธรรม เราใช้ปัญญา คือปัญญาอบรมสมาธิ ก็ว่าเอาปัญญาเรานี้ เหมือนกับเราอ่อนทราย ร้อนทรายให้ทรายละเอียด เห็นไหม ปัญญาเรา ปัญญาของ

ปลุชนมันหยาบ เราก็ใช้ตริกในธรรมะพระพุทธรู้ จรรยาพระพุทธรู้เจ้ามาร้อน ร้อนให้
 ความคิดเรามันละเอียดขึ้น มันเห็นลึกซึ้งขึ้น พอลึกซึ้งขึ้น มันละเอียดขึ้นมา มันก็เข้ามา
 เป็นตัวใจ ตัวละเอียด เห็นใหม่ นี่ไง ปัญญาอบรมสมาธิ

พุทโธๆ มันก็ร้อนเหมือนกัน พุทโธๆ เพราะเราก็ใช้คำว่าพุทโธ พุทโธคือคำ
 บริกรรม ที่นี้ปัญญาอบรมสมาธิ มันใช้ปัญญาหมุนเข้าไป มันก็ใช้ตะแคงร้อน พุทโธๆ
 เราร้อนเราเอง พุทโธๆ เอาคำบริกรรมนี้ร้อน ไม่ต้องไปสงสัยเลย มันเป็นกรรมฐาน
 ๔๐ ห้อง พุทถึงกรรมฐาน ๔๐ ห้อง กรรมฐานคือฐานของใจ พุทโธนี่ลงสมาธิ

ที่นี้เวลาพุทโธๆ แล้วมันไม่ลง พุทโธแล้วมันปวดมันอะไรนี่ มันปวด ที่นี้เราก็ใช้
 อุบายสิ อุบายว่าเราก็พุทโธๆ แต่เวลามันปวดขึ้นมา พุทโธนี่เพื่อจะหลบเข้ามาให้จิตมัน
 สงบ ที่นี้ถ้ามันปวดขึ้นมา ถ้าจิตมันมีลักษณะ พอปวด ปวดก็ดูปวด ที่นี้ถ้าจิตมันไม่มีหลัก
 พอปวดขึ้นมาก็ดูปวด ปวด ๒ เท่า ๓ เท่าเลย เพราะกำลังมันไม่พอ

เวลาพุทโธๆ เขาเรียกขันติธรรม พุทโธๆ นี่ไปเรียกความรู้สึกเรากลับมาที่ตัวเรา
 แต่ที่นี้ถ้ามันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ มันไม่ใช่ปวด ปัญญามันจะคิดตริกในธรรม ตริกใน
 ความคิด ไล่ไปเลย บางคนพุทโธไม่ได้ พุทโธนี่มันเหมือนต้องศรัทธาจริต คือมันต้องมี
 ความเชื่อมั่น แต่ที่นี้พอเราจะพุทโธ พุทโธ มันจะจริงหรือจะ พุทโธมันจะลงหรือ พุทโธ
 มันของตื้นๆ คือเราละล้าละลังเห็นใหม่ นี่ไง จริตของคน

ถ้าสักแต่จะทำ สักแต่จะคิด มันจะไม่ได้ผล การกระทำนี้มันต้องทุ่มไปทั้งตัวเลย
 ใฮนี่มันอยู่ที่เราเลือก ใฮนี่ กรรมฐาน ๔๐ ห้อง หมายถึงว่า วิธีการทำ ๔๐ อย่าง วิธีการ
 มันอยู่ที่จริตของคนไง ที่นี้คำว่าปัญญาอบรมสมาธิมัน หลวงตาท่านพูดอยู่ เพราะท่าน
 บอกว่า เวลาท่านเขียนปัญญาอบรมสมาธิขึ้นไป พระก็บอกมันจะมีได้อย่างไร แต่พอ
 เวลาอ่านไปแล้ว เพราะมันใช้ปัญญา

เราจะบอกอย่างนี้ เราโค่นต้นไม้ พุทโธๆ เราสับโคน พุทโธๆ เวลาสับดั่งตั้งเลย
 นะ เพราะอะไร พุทโธๆ พอจิตสงบมันจะลงลึกมาก ที่นี้เราจะโค่นต้นไม้ไม่ใช่ใหม่ เราไม่มี
 ปัญญา เรามีมือ เราไปเลาะกิ่งมันก่อนไง เลาะทีละกิ่งๆ พอถึงโคน เห็นใหม่ มันตัด มัน
 ก็สับนิดเดียว เราเลาะกิ่งมา เราตัดมา เราไม่ได้ตัดที่โคน พุทโธๆ สับที่โคน โคนต้นเลย

ต้นไม้จะล้มไปเลย แต่ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธินะ เละกิ่งทีละกิ่ง กิ่งเล็กกิ่งน้อย เละมาเรื่อย ตัดไปที่ละกิ่ง พอถึงที่สุดแล้วก็ล้ม โคนต้นไม้เหมือนกัน

โยม ๑ : แต่ต้องใช้เวลา ลำบากนิดหนึ่ง

หลวงพ่ : ใช่ ฮี! มันอยู่ที่จริตของคน ถ้าคนชำนาญนะ มันเลาะกิ่งมันได้เร็วกว่า ไปพันที่โคน พันแล้วพันเล่า มันไม่ลง ต้นไม้เนี่ยมันตายตัว แต่กิเลสของคนไม่เหมือนกัน มันอยู่ที่จริตของคน ถ้าจริตของคนต้องใช้ปัญญาะ ไปพุทโธอยู่นะ พุทโธเอาไว้เวลาเราเลาะกิ่งแล้วมันเหนื่อย เราก็พักที่พุทโธ

พุทโธหรือปัญญาอบรมสมาธิเราเอามาเป็นผ่อนคลายเราได้ ทำได้ เพราะเรายืนยันว่าปัญญาอบรมสมาธิเป็นปัญญาวิมุตติ ทางพระสารีบุตร เจโตวิมุตติ พุทโธๆ เป็นทางพระโมคคัลลานะ ปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ เพียงแต่ว่าผู้ที่ชี้สอน ผู้บอกเนี่ยมันไปข้ามขั้นตอน ไปลัดขั้นตอน

ถ้าไปลัดขั้นตอน อาหารมันสุกไม่ได้ เราบอกพระไตรปิฎกเห็นไหม เหมือนตำราทำอาหาร พระไตรปิฎกไม่มีอาหารออกมาจากตำรา เราฝึกเราอ่านตำราแล้ว เราต้องไปทำอาหารในครัวของเรา นี่เหมือนกัน พระไตรปิฎกบอกไว้อย่างนั้น แล้วเราไปยึดพระไตรปิฎกกัน ว่าตำราอาหาร มันต้องมีออกมาจากตู้พระไตรปิฎก ไม่ใช่ๆ ตำราอาหารเกิดจากครัว เกิดจากหัวใจของเรา เกิดจากการกระทำของเรา ตำราอาหารจะเกิดที่นี่ คือความ ผลมันจะเกิดจากใจของเรา เราต้องทำของเรา

โยม ๒ : หลวงพ่อเจ้าขา อย่าง จะถามคำถาม อย่างกรณีคุณสนธิละคะ ลือบอกว่า ปาฏิหาริย์ อยากให้หลวงพ่ขยายความคำว่า ปาฏิหาริย์ หน่อย

หลวงพ่ : ปาฏิหาริย์ ก็มันมีปาฏิหาริย์ มันมีเยอะนะ คำว่าปาฏิหาริย์ เราจะบอกว่ากรณีนี้ เรา ถ้าพูดออกไป ประสาเรา เราจะย้อนไปที่วันที่ ๗ ตุลาคม มันมีคนตายหลายคน แล้วถ้าพูดอย่างนั้นปั๊บ มาพูดถึงกรณีของสนธิ มันก็เหมือนกับว่ามันลึกลับกันไง แต่กรณีของสนธิ มันมีปาฏิหาริย์มาก เพราะกรณีของสนธิคนเดียวนะ สนธิรอดตายๆ แต่ไม่มีใครเห็นเลยนะ ว่าสนธิรอดตายนี้ ชาติมันรอดด้วย ตรงนี้คนมองไม่ออก ที่สนธิรอดตาย ชาติมันรอดด้วย ถ้าสนธิเป็นอะไรไป ถ้าเกิดมีการปั่นป่วนขึ้นมาในชาติละ

โยม ๒ : หลวงพ่อเจ้าขา แล้วถ้ามันจะตามฆ่ากันให้ตายอย่างนี้หรือ

หลวงพ่อ : พอมันอย่างนี้ปั๊บ ทุกคนก็รู้แล้วใช่ไหม พ่อทุกคน ทุกคนรู้แล้ว กรณีของ สอนิ มันเป็นกรณีเตือนใจพวกเราว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มันเห็นผลชัดๆ ใจ ว่าผู้ที่ทำดี แล้วมันได้ผลคืออย่างนี้ แล้วผลดีนี้มันเข้ามาคุ้มครอง ในประเทศไทยมีศาลเจ้าพ่อหลักเมือง มีพระสยามเทวาราชปกป้องประเทศชาติ ฉะนั้น ผู้ที่ปกป้องประเทศ เห็นไหม ถ้า สอนิตายไปคนหนึ่ง ก็สอนิก็คือสอนิ เกี่ยวอะไรกันด้วยกับชาติละ

แต่ถ้าสอนิเป็นอะไรไป ประชาชนไม่ยอม ประชาชนออกมา บั่นป่วนขึ้นมา ประเทศชาติเป็นอย่างไร แต่ถ้าเวลาปกป้องขึ้นมา สอนิไม่เป็นอะไร เป็นอุบัติเหตุชนิด หนึ่ง แต่พวกเราเห็นไหม พวกเราก็พอใจ สังคมมันไม่บั่นป่วนไป ปาฏิหาริย์ เราจะบอก ปาฏิหาริย์อย่างที่ว่า ครูบาอาจารย์เรา อย่างที่ว่าเขาทำดี จะบอกเลยว่าธรรมะคุ้มครอง

ธรรมะคุ้มครองเขา แล้วคุ้มครองเขา เขามีคุณประโยชน์กับประเทศชาติ ใจ คุ้มครองเขาก็เท่ากับคุ้มครองประเทศชาติ แต่ถ้าคุ้มครองประเทศชาติแล้ว สอนินี้ ถ้า เกิดแก่ชราภาพตายไป เห็นไหม แล้วประเทศชาติเป็นอะไรไหม ก็ไม่เป็นไร ก็มันเป็น เรื่องธรรมชาติ ใจไหม

แต่ถ้าสอนิเป็นไปเพราะเหตุวิกฤตอย่างนี้ ความไม่พอใจของสังคม ใจ สังคมจะมี แรงต่อต้าน สังคมบั่นป่วน ประเทศชาติมันจะสะเทือนไหมละ กรรมดีของเขาทำไว้ แล้ว อย่างที่ว่าประเทศชาติมีสิ่งดีๆ คุ้มครองอยู่ เพราะว่าโดยหลักการ โดยวิทยาศาสตร์ เขาทำ ของเขา เขาก็ต้องประสบความสำเร็จ แต่มันไม่สำเร็จเนอะ